

ZAGREB - Premda domaće ustanove i udruge iz godine u godinu sve uspiješnije pronašla put do novca iz masivnog proračuna programa "Kultura 2007. - 2013.", teškočak 400 milijuna eura, to nipošto ne znači da Europska unija svoj novac dijeli šakom i kapom. Sredstvima iz programa, cijela je svrha poticanje prekogranične suradnje i mobilnosti kulturnih djelatnika, u većoj ili manjoj mjeri koriste se deseci hrvatskih korisnika. No zasad su sve one, treti udruge organizatora projekta - Što kako i za koga/WHW, Hrvatski institut za pokret i ples, Labin Art Express te Hrvatski savez za esperanto.

S jedne strane ne bi trebalo praviti previšku razliku između organizatora, kao nositelja projekta, te suorganizatora, odnosno partnera. Jedni i drugi odgovorni su za kvalitet i provedbu projekta te prikupljanje dijela potrebnog novca, koji iz programa mogu osigurati samo pola, ipak, uloga organizatora implicira višu papirnu i vremensku posvećenost, i provedbu ugovorenog, ali trazi i da organizacije uživaju određeni ugled te izuze sebe imaju zapravo rezultate. Zanimljivo je primjer spomenute plesne udruge HIPP, organizatora projekta "W - EST WHERE", tako je trebao biti tek suorganizator projekta, kao najuglednija među četiri udruge organizatori projekta - Što kako i za koga/WHW, Hrvatski institut za pokret i ples, Labin Art Express te Hrvatski savez za esperanto.

- Procijenjeno je da mlada plesna kompanija koja je bila privremena nosiljka projekta raspoloživa je bila i iskoristljiva i zaledem, što bi učinkovitije utjecalo na dinamiku isplate, pa smo mi tu ulogu preuzeuli na sebe, objašnjava Mima Žagar iz HIPPe, čiji je projekt zamijenjen kao svojevrsni plesni laboratorijski posvećen prvenstveno mladim umjetnicima.

Možda će se nekome učiniti neobično da isti projekt, s istim sudionicima, uživa različit tržman ovisno o tome kdo je nositelj, no takve nelogičnosti nisu usamlijivi. Recimo, sustav evaluacije projekata, neovisno o vlasniku projekta, obvezuje učinkovitost suradnje s institucija, ostavlja dostup prostora za subjektivne ocjene, pa onda i pogreške individualnih evaluatora. Naime, evaluacijom se anonimno bave pojedinci s nevladine scene i ustanova poput onih koje apliciraju. No zbog ogromnog obima posla i kratkih rokova imaju svega jedan dan za pojedinačnu aplikaciju, i to radeći u timovima od svega dvije osobe, kojima se tek u slučaju da se nikako ne mogu složiti, pridružuju i treći evaluator. U dodjeli sredstava koja su kući, uključujući i tekuća blitra, presudili daleko može i puka gura slučaja.

- Evaluatori u kojima smo prvič često su isticali da bi se nakon što ocijene prošet projektu rado vratile na onaj prvi i izmijenili mu ocjenu, što su tom trenutku dakako više nije moguće, kaže Anja Jelavić iz Kontaktne kulture točke, odjela pri Ministarstvu kulture zaduženog

Odlučuju kvaliteta, upornost, a ponekad i - puki slučaj

Sredstvima iz Programa koriste se deseci hrvatskih korisnika, no zasad su svega četiri udruge organizatori projekta - Što kako i za koga/WHW, Hrvatski institut za pokret i ples, Labin Art Express te Hrvatski savez za esperanto

Mima Žagar - iz plesne udruge HIPP

Temeljni osmislići projekt - kustoski kolektiv WHW

Presuditi mogu nevjerojatni detalji - Dean Zahtila

Napušteni labinski rednici tema projekta "Underground City XXI"

za potporu aplikantima za program "Kultura 2007. - 2013".

Konkretnie posljedice ijudskog faktora mogu se primjerice razabratiti iz primjera aplikacije udruge Labin Art Express, koja se već deset godina bavi idejom privođenja napuštenog labinskog rudnika ugljena nekoj kulturnoj namjeni. Isti projekt virtualnog rudnika "Underground City XXI", koji labinski umjetnički kolektiv kao nositelj treba realizirati u suradnji s partnerima iz Austrije, Češke i Francuske, jedne godine odbijen, a druge solidno rangiran.

- Zvuči nevjerojatno, ali jedina razlika u aplikaciji odnosi se

na izrazito banalno pitanje - kako će projekt utjecati na vidljivost Europske unije? Pre nam se godine činilo glupo pišati referate, a danas smo pak napisali da će sloboda EU-a istaknuti našu radost i tiskom materijalima vezanim uz projekt, zatočenjuva. Preuspliđi doista mogu nevjerojatni detalji, ističe Dean Zahtila iz kolektiva LAE.

No izuzemo li problematiku uvalu, u oči ipak upada raznolikost projekata hrvatskih nositelja, esperantisti su primjerice zajedno s tri partnera osmisili intrikantne i interesante projekte u sklopu kojih će tri europske dječje knjige biti prevedene u Indiju te jedna europska u Indiju. Projekt "Umrjetnost uvijek ima posljedice", koji kustoski kolektiv WHW provodi s partnerima iz Srbije, Mađarske i Poljske, bavi se pak ulogom paradigmatskih izložaba na shvaćanje suvremene umjetnosti kroz povijest.

Na duži rok, odlike svih uspješnijih projekata prema smislu svih aktera, ipak su prije svega posljedice projekata, odlične i kreativne i povjerenje među partnerima je dovoljno vremena za apliciranje.

- Mi smo imali sreću jer smo imali "organusa" suradnju s ljudima koja odlikno pozajmimo, to je doista nesto klijuno jer se ipak obvezujete finansijski, pravno, ali i vlastitim ugleđem. Ako ne želite biti jedna od onih udruga koje u zadnji treći pačinču šalju mailove "Dobari dan, tražimo partnerne za projekt...", morate odvojiti oko godinu dana i poslati s partnerima osmislići projekt. Za to pak potrebno je razumljati iz međunarodne perspektive, iako je jednostavno. Jednom pak kad dobijete sredstva bit će teže nagraditi finansijskom stabilnošću koju je izvaninstitucijskom kulturi prilično rijetka. Dakako uz uvjet da ono što radite, radite kvalitetno, zaključuje Ivet Ćurlin iz udruge WHW. Miroslav ZEC